

Egun-senti larria!
Odolez gorri
agiri dira zelaiak
neguko aro izoztuan.
Illun dago sorkaldearen bekokia;
oinaztu ta ostotsez agertu da
zeruaren acarrea,
eta urduri ezkutau dira
erailleen esku odolduak

ISKILLUTUAREN GUTUNA

Emen doatzue, nik aukeraturiko Balendiñ'en azken olerkia. Eriotzera galdutako abertzale bat bere azkenaren begira dago. Etxekoak gogoan ditu, eta danek utzita, paper-txatal baten, barruan yabilkon onena bialdu gura dautse. Olerki zirrargarria benetan. Entzun egizue:

Baitegiko onnatzar illunai
izerdi otza erioen.
Neguko egun izoztuak
erukirik ba-pere ez eben.

Illerriko ormak baizen ixil
egoan baitegiko illuna;
zaintzailleen gorrotoa urduri
gau baltzean ara ta ona.

.....
.....
Ziegan itzelean bakarrik,
aul, gizona, katez zamauta,
eriotza noz etorko,
kupidak bertan-bera itxita
.....
.....

"Ze uts-egite egin dot, nik baiña",
iñoan, tamal, berekautan
"Erriaren aide jokatu?
Ez dot ingerarik, arean"
.....
.....

Paper-kondo bat eta arkatza...
"Malkoak eta maitasuna..."
– Asko esan nai, baiña ezin –.
"...Auxe da dodan ondasuna".

"Agur, neure emazte on ta ume
laztanok, beste alderarte.
Ixuri dagikedan odola
guztion onerako beite"

Eta suiskilluen daunbadak
egutza urratu ebenean,
gutuna eskuan ebala
errubakoa, aratin zetzan.

Iltzailleetako batek zorrotz,
gutuna eskuetatik ken.
Baiña aizeak erauzi eutsan:
ezin jakin nora zateken.

Maitasuna ta odola,
gorrolo ta erailketea.
Osertzetik itun etorran
bestaldeko otsen aserrea.

Eta amaitzeko ordua eldu yat. Urdubete bat gitxi da, Aurre-Apraiiz olerkari bikaiñaren anditasuna azaltzeko; bere nortasunaren neurri zeatz emoteko, ordu asko bear izango litzakezalako. Eta amaitzeko auxe esan gura dot: olerkari onen izena, urrezko itzakaz ipiñi bear izango gendukela gure parnasoko zeruan, andienetariko bat dogulako.

AURRE APRAIZ

Elertizale agurgarria
dago Gernika aldean
izkuntzeari edertasuna
emon nairik basetxean;
eguzki aide Gernikara adi
dagon baserri maitean
argitasunak bultzatzen dautsoz
buru-biotzak aidean.

Euskalerriko toki kutuna
Lege Zarren sortzaillia
Apraiiz gizona arduraz dabil
zaindu nairik izkuntzia;
lora ederrez aberastu dau
arbasoen itz maitia
kantu ta kanta zelai artean
jabilko gogo bizia.

Eder zalia berez da Aurre
bitxi guztien artian,
baiña izkuntza jorratu eban
lora danen izenian;
euskal jendeak izan egian
gidari on bat aurrian
euzko bizitza sendotuteko
bere nortasun guztian.

PAULIN